

על מכונת הפזור של סמני הסדור בנקוד

ניתן, פסל כמה וכמה פעמים חלקים מוכנים לפי התכנית הראשונה והחליפם בנוחים ומדויקים מהם; ובית הספר — לא בית הרושת לבנין מכונת הפזור הוא; אין בו מכשירי העבודה המתאימים וגם לא האומנים המנוסים, המתאימים לעבודה זו. דבר זה גרם הפרעות ומכשולים רבים, ואפילו נמיה להפסיק כאמצע עבודה זו, שאינה לפי הכשרתו של ביה"ס. אבל זכרתי את החובה וגם בושתי מפני הממציא, שהיה מתגבר וכו' בש את המרירות וההתרגנות שבלבו ובא להשיגה על העבודה כמעט מדי יום ביום מן, גם כגשם וגם בסור, גם בהיותו חוזר לה וכורך ראשו במטפחת במשך שלושה חדשים.

עתה נגמרה סוף סוף העבודה. הרגתי מא מראה באופן ברור למדי, כי המכונה שתכננה לפי תכנית זו ע"י אומנים מומרים לבינין מכונות, תקבל לתוכה שורות שורות מעמוד הסידור ותפזר כמהירות רבה את האותיות — כל אות ואות לארנזה המיוחדת.

אני מודיע את הדברים האלה לציבור, למען ידע גם הוא למלא את חובתו ויעזור להפוך את הדוגמא למכונה מתוקנת, כי אז נזכה אולי בקרוב לראות את כל ספרינו ועיתונינו מנוקדים ניקוד מלא ופחותים לכל מכיר צורת אות בעברית.

אינג' משה פלדשטיין

מנהל ביה"ס המקצועי לנערים
ע"ש מכם פיון.

לפני שלוש שנים הציע לפני ד. רמז הצעה „הלוצית“ לעזור למ. ב. לובניק לבנות בבית הספר המקצועי שלנו דוגמא למכונת הפזור, שהמציא בעת האחרונה, כדי לאפשר את השימוש המיכני המתיר בסמני הסידור המנוקד, שהמציא עוד לפני עשר שנים. התבוננתי בתכנית ומרתתי להוציא לפועל את החלקים החשובים בה. יותר מזה לא יכולתי לעשות, כי אז לא היו עוד בבית ספרנו המכונות הרושיות לכך.

הממציא התרפק על הרבה דלתות, וכעבור חצי שנה בא שנית לצריפנו הדל והדולף שברה' בצלאל, שנעשה צד לכולנו מפני המכונות הגדולות, שהכניסנו לתוכו. דברנו פעם ופעמים — ופתאום ראיתי חובה מוסרית לעצמי לעשות את כל מה שביכולתי בענין זה. הודעתי במכתב רשמי לסוכנות היהודית על שם ד. בן גוריון: בית ספרנו — המנהל, המדריכים, התלמידים — רואה חובה לעצמו לעזור כפי מיטב יכולתו לפתירת הספר והעתון העברי לפני כל המוני העולים אלינו מכל הפינות הגולה וכו' — והוא מקבל על עצמו לבנות את הדוגמא הראשונה למכונת הפזור על פי המצאתו של מ. ב. לובניק. לא עבר זמן רב וממוסד ביאליק על יד הסוכנות נתקבלה תמיכה כספית. נגשנו לעבודה מתוך בטחון, שנצליח לגמור אותה במה שך שנה.

ואולם לא בשנה בונים מכונה חדשה בכלל ובבית ספר בפרט. הממציא — הכניס מזמן לזמן שנויים ושפורים בתכ